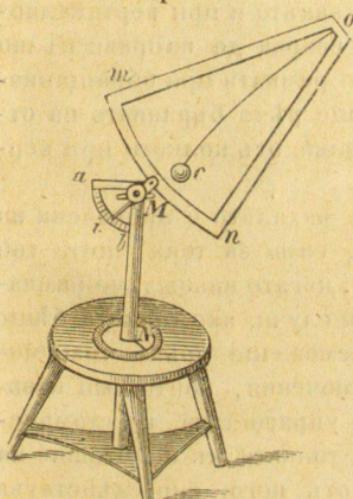

стъпанието за единъ часъ ще бъде 60 пъти по голимо, срещу бъде равно 15° . Sin ширината на мястото. За Москвѫ, на която ширината е $55^{\circ}45'$, то състави $12^{\circ}24'$; за Петербургъ $12^{\circ}59'$, за Парижъ $11^{\circ}20'$. Това отстъпление въ *N* полушиарие става отъ О къмъ *W*, въ *S* — наопаки; то ся намалява съ намаляваннето ширината на мястото и при екваторът ся обръща на нула.

50. Съ описанытѣ по горѣ явления можемъ да ся за познаемъ наглядно съ помощъта на приборътъ, който е изображенъ на чертежъ 42. Въ него маҳалото осъ състои изъ топка, коя е прикачена на единъ упражъ челиченъ прътъ, който е прияченъ вътрѣ въ рамката*) *top*, която може да ся обръща около вертикалната ось *MN*, коя преминува презъ центрътъ на малкийтъ околнестъ столицъ *N*. На рамката *top* може да ся даде къквото искашъ положение относително осътъ, и да ся уни въ него съ помощътъ на винтътъ *M*; за да ся опредѣли положението на рамката. (черчеве) служи указателътъ *i*, който ся мърда срѣщъ джгътъ *ab*, която е раздѣлена на градусы. Ако осъта *MN* представя осътъ на земјата, то когато рамката

Черт. 42.

се намира въ вертикално положение, снарядътъ го представлява маятникътъ, който е помѣстенъ върхъ полюсътъ. Нека искараме топката изъ положението на равновѣсие и предпазливо да го испустимъ изъ ръцѣ; по причина на упражгостътъ на прътътъ, той ще извършва редъ отъ клатения по опредѣлена посока, напр. по посока на долниятъ пречка *tp* и когато осътъ *MN* направи пълно обращение, ще доде изново въ съвпадение съ неї.

Да наведемъ рамката тѣ, щото тя да състави правъ жгълъ съ осътъ *MN*. Сега снарядътъ ще го представлява

*) рамка — кружило, черчеве.